

VÉGSŐ SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a helyi demokratikus deficit csökkentése és a civil kontroll erősítése Székesfehérváron című Phare ACCESS programról

Zugor Zsuzsanna

A szerződés száma:	2003/004-02-02-0039
A Kedvezményezett neve:	Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetsége
Kapcsolattartó:	Zugor Zsuzsanna
Postai cím:	8000 Székesfehérvár, III. Béla király tér 1.
Tel.:	22/506-187
Fax:	22/506-186
e-mail:	
Partner:	Echo Innovációs Műhely, Székesfehérvár
A projekt címe:	Helyi demokratikus deficit csökkentése a civil szektor kontroll szerepének erősítésével Székesfehérváron
A projekt teljes költségvetése:	60440 EUR
Az igényelt támogatás:	49648 EUR
A projekt időtartama:	2005.09.01-2006.07.31
A projekt helyszíne:	Székesfehérvár

1. ROJEKT FŐ TEVÉKENYSÉGEI:

Első szakasz – Előkészítés

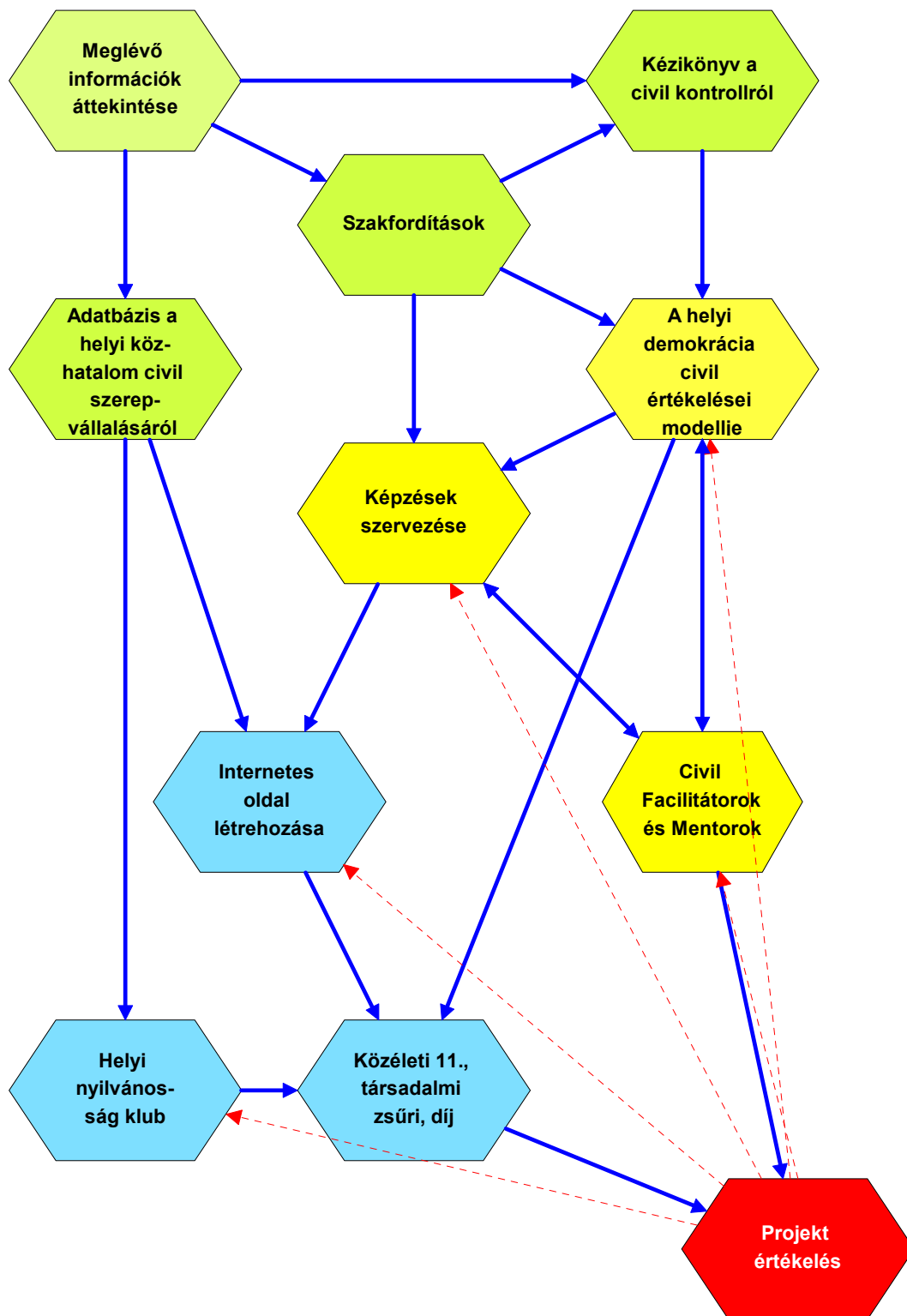
- 1.1. Meglévő információk áttekintése
- 1.2. Adatbázis készítése a helyi közhatalom képviselőinek civil szerepvállalásáról
- 1.3. A helyi demokrácia civil értékelései modellje
- 1.4. Szakfordítás

Második szakasz – Kompetencia erősítése

- 2.5. Kézikönyv a civil kontrollról
- 2.6. Képzések szervezése
- 2.7. Esetmunka civil mentorokkal és facilitátorokkal

Harmadik szakasz – Civil nyilvánosság fejlesztése

- 3.8. Internetes oldal létrehozása
- 3.9. Helyi nyilvánosság klub szervezése
- 3.10. Közéleti 11. felkérése, helyi nyilvánosság díjak
- 3.11. Belső értékelő workshop

2. VÁRT EREDMÉNYEK:

A projekt sikeres megvalósítása esetén a jelenleg tapasztalható „demokratikus deficit” társadalmi modell átfordul a „demokratikus ellenőrzés” modellbe a helyi közösségekben.

A projekt célja hosszú távú és alapvetően nélkülözhetetlen a helyi demokrácia civil kontrolljának erősödése érdekében. A meglévő információk és adatok áttekintésével, feldolgozásával és közzétételével; a külföldi szakirodalom lefordításával, továbbképzések és a mentorálás szervezésével új és friss információkat tudunk átadni és ezáltal bővíteni a célcsoport szakmai tudását és kompetenciáját.

A módszertani felkészítéssel, folyamatos segítségnyújtással és utánkövetéssel a helyi civil szervezetek közül a városban többen elsajátíthatják azokat a készségeket, amelyekkel fel tudják ismerni saját eszközeiket a hatalmi túlkapások kontrollja tekintetében és fel tudnak készülni a politika és a helyhatóság nyomásgyakorlási törekvéseivel szemben.

Az internetes oldal elkészítése megkönnyíti és egyszerűbbé, olcsóbbá teszi az „utógondozást” illetve az utánkövetést.

A célcsoportból a fejletlenebb helyi NGO-k a felkészítés során az értékelés és az adott helyzetnek adekvát válasz megfogalmazásával kapcsolatos menedzsmint ismereteken túl általános forrásszerzési és programtervezési/megvalósítási kompetenciákhoz is jut. A program a civil szervezetek közvetlen tárgyi (technikai) eszközeit (pl. számítógép, projektor) nem bővíti, ellenben a módszertani eszköztárát jelentős mértékben gazdagítja.

Kiadványok, kéziratok:

- Meglévő adatokról, korábbi tapasztalatokról összegző tanulmány (terv: A4 formátum, kb. 80 oldal, kéziratban és CD-n 60-70 példányban, tény: 98 oldal kézirat, 60 CD készült el)
- Civil szervezetekben érintett közszereplők, politikusok adattára (terv: internetes kiadvány, sajtómegjelenés, kb. 50-60 helyi közéleti szereplő civil tagságáról. Tény: internetes kiadvány a http://www.echoinn.hu/index.php?pg=menu_100 címen, 109 személy került a listára, a projekt zárásig 39 érvényes nyilatkozat érkezett, a többiek háromszori kérésre sem válaszoltak. A lista a választásokra való tekintettel írott sajtóban nem jelent meg.)
- A helyi demokrácia civil monitorának módszertani leírása (terv: kb. 80 db CD. Tény: 60 CD-t osztottunk ki „Civil monitor kérdőívek” címmel a városi civil szervezetek és a Szurikáta képzésen résztvevő lakosok körében, 20 db az egyesületnél maradt)
- A helyi demokrácia monitor jelentése (terv: kb. 80 db CD. Tény: 60 CD-t osztottunk ki „Helyi Demokrácia Audit Székesfehérvár Jelentések 2005-2006” címmel a városi civil szervezetek és a Szurikáta képzésen résztvevő lakosok körében, 20 db az egyesületnél maradt)
- Magyar nyelvű civil módszertani anyagok a szakfordítás következtében (terv: magyar nyelvű kézirat, kb. 150 oldal, Tény: 136 oldal lett magyar nyelven az anyag 4 angol nyelvű módszertani tanulmány fordítása történt meg)
- Módszertani kézikönyv (tanulmánykötet) a civil kontrollról helyi civil szervezeteknek (Terv: B5-ös méret, 60-70 oldal, 300 pld, Tény: A4-es formátumban 101 oldal angol nyelvű kötet és egy 86 oldalas A4 méretű magyar nyelvű képzési segédlet jelent meg, 100-100 példányban)

Egyéb eredmények:

- A helyi civil kontroll szerepre felkészült civil szervezetek (terv: kb. 20-25 szervezet, Tény: A program iránt folyamatosan, aktívan érdeklődött 15 civil szervezet: SZÉNA, Civil Centrum, Civil Ház, Civil Érdekegyeztető Fórum, SZITI Szociális Egyesület, Börgyár Kulturális Egyesület, Alba Régia Ifjúsági és Szabadidős Egyesület, Lárke, Feketehegy-Szárazrét Egyesület, Alba Civitan Klub, Zöld Alma Egészségfejlesztő Alapítvány, MéhKasAula Egyesület, Besnyői Kerekasztal Egyesület, Hangosztás

Ifjúsági Egyesület, Székesfehérvár és Környéke Közbiztonságáért Alapítvány, ezen kívül még kb. további 10-15 szervezet volt aki csak egy-egy programunkban vett részt (a képzésen nem)

- Képzések (4 alkalom, alkalmanként kb, 10-12 szervezet képviselőjével) és szakmai workshop (egy alkalom, 20 fővel) Tény: a képzések lezajlottak, a programra összesen 21 szervezettől jelentkeztek résztvevők, valamint néhány szervezeten kívüli érdeklődő. Az első képzésen 13, a másodikon 11, a harmadikon 8, a negyediken pedig 6 fő vett részt. Vagyos átlagosan 9 fővel zajlott a képzési program a tervezett 10-12 fő helyett.
- Civil Híd - Nyilvánosság klub vitafórumok szervezése, (Terv: 6 alkalommal, alkalmanként 2-3 óra időtartamban. Tény: 6 Civil Híd rendezvény került lebonyolításra, minden alkalommal 16.30-kor kezdődött – csúszás előfordult, amikor a vendég nem jött időben - és általában 18.30 és 19.00 óra között fejeződött be témától függően.
- A Civil Mentorok által közvetlenül mentorált szervezetek száma 9 volt, mentoronként 3-3 civil szervezet.

3. SZOLGÁLTATÁSOK, ESZKÖZÖK ÉS ÉPÍTÉSI MUNKÁK BESZERZÉSE:

- Eszközbeszerzés a pályázat szerint történt:
 - beszerzésre került a tervezett számítógép, irodabútor és nyomtató a civil mentorok irodájába
 - beszerzésre kerültek angol nyelvű szakirodalmak (5 könyv az Egyesült Államokból)
 -
- Szolgáltatásbeszerzés:
 - A programban a legtöbb szakmai feladatnak volt alvállalkozó közreműködője az alábbiak szerint:
 - alvállalkozó végezte el a szakfordításokat
 - Szurikáta képzés oktatói és vitavezetői
 - Képzések és a nyilvánosság klubok catering költsége is szolgáltatásként jelentkezett
 - Összegző tanulmány készítésére a civil kontroll helyzetéről és a helyi demokráciáról a közreműködő Kht.val szolgáltatási szerződést kötöttünk
 - Helyi demokrácia értékelési modelljére (HDA modulok) a közreműködő Kht.val szolgáltatási szerződést kötöttünk
 - Szolgáltatásként vettük igénybe a termeket civil mentoroknak és képzésekre, sajtótájékoztatóra, nyilvánosság klubokra, workshopokra
 - A civil mentorokat és facilitátorokat szolgáltatási szerződéssel bíztuk meg a programban
 - A nyomdai és grafikai munkákra
 - PR cikk íratása profi újságíróval
 - Informatikai szakértő is segítette a munkát, aki szintén szolgáltatási szerződés keretében látta el a feladatait
- Építési munka nem volt a programban

4. RÉSZLETES BESZÁMOLÓ A TEVÉKENYSÉGEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL ÉS AZ EREDMÉNYEK ELÉRÉSÉRŐL

Az első időszak alatt a program előkészítő szakasza zajlott, ennek megfelelően elsősorban a projekt ütemtervében rögzített előkészítő feladatok végrehajtása kezdődött el, illetve lépések történtek a második és harmadik szakaszban is hiszen részben egymásra épülő, de részben átfedő tevékenységekről van szó. Bizonyos feladatoknál figyelembe kellett venni a „kényszerrendezést” (egyik résztvétevényesség előfeltétele volt a másik feladat végrehajtási folyamata megkezdésének), bizonyos feladatoknál azonban el lehetett kezdeni szervező munkát az eredeti ütemtervben rögzítetteknel hamarabb.

Érintett szakasz	Hó	Tevékenység	Eredmény
1.1 Meglévő információk áttekintése	Szeptember	Eötvös Károly Közpolitikai Intézet jelentésének tanulmányozása	A jelentés teljes szövegét megszereztük, leválogattuk a Fehérvárra vonatkozó fejezeteket, táblázatokat. Áttekintettük az ott alkalmazott értékelési dimenziókat és módszertani vitát kezdeményeztünk az anyagról mail-en a beszámolót jegyző Tocquille Research Center munkatársaival Elkértük az adatbázist is, de az elemszám olyan kicsi volt, hogy további statisztikai elemzés értelmetlen lett volna.
	Október	Állampolgári részvétel és a közbizalom gyorsmérlege jelentés elemzése	Állampolgári részvétel hete alkalmából a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2005 szeptember 19-e és 25-e között az ország 18 megyéjében és Budapesten végzett lakossági kutatást. A jelentést megkaptuk tőlük de a megyei adatbázist nem. Közben kiderült, hogy ez nem is baj, mert a vizsgálat nem reprezentatív így tapasztalataira csak érintőlegesen tudunk építeni a saját értékelési modellünk kidolgozásánál.
	Október	Echo Survey civil kutatás másodelemzése	2001-ben készült civil szervezeti kutatás az NGO-k fejlettségéről Székesfehérváron. Az adatbázis a Network tulajdonában van, készült egy rövid kivonat a program számára az eredményekről.
	Október	MC-OPKM kutatás	Fehérváron 1997-ben és 2002-ben készült olyan reprezentatív lakossági felmérés, aminek eredményei számba vehetők (volt helyi bizalom-index és lakossági részvételi kérdés) és az adatbázis is elérhető. Az elsőt a Marketing Centrum OPK készítette. A tanulmányt megkaptuk októberben az adatbázist pedig januárban sikerült megszerezni nem hivatalosan.
	Október	Enigma kutatás	2002-ben az Enigma 2001 Társadalomkutató Kft készített reprezentatív lakossági kutatást a helyi közéletben való részvételről és a politikai aktivitásról valamint a közszereplők megítéléséről. Az elemzést és az alkalmazott kérdőívet megkaptuk, de kiderült, hogy készült egy „titkos” elemzés is, a polgármester számára, ami azonban nem hozzáférhető.
	Október	Workshop	A városban működő civil szervezetek körében egy workshopot bonyolítottunk le a helyi civil korporációs modell eddigi működési problémájáról. Ennek aktualitását adta, hogy az eddigi Civil Érdekegyeztető Fórum ellenében megalakult a Civil Háló nevű helyi szövetség, a városháza aktív támogatásával, korlátozott résztvevői körrel. A workshop tapasztalati alapján elkészült egy résztanulmány a civil és önkormányzati érdekegyeztetés 1994-2004 közötti időszakát tárgyalva.
	November	Összegző tanulmány	Az összegző tanulmányt készítő Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet, aki a programban alvállalkozóként vett részt

		szerkesztése	részanyagait egységes tanulmányba szerkesztette. A CISZ kérésére kiegészült a helyi civil együttműködésről szóló esettanulmánnyal is.
	Július	Az összegzés CD-re kerül	A kiegészített végső alapozó tanulmányt teljes terjedelmében elhelyeztük a Helyi Demokrácia Audit eredményeket bemutató CD-n és a képzésen résztvevő valamint a CISZ tagnyilvántartásában szereplő fehérvári civil szervezetek egy részének, összesen 60 pld-ban eljuttatuk. A visszajelzések alapján a tanulmány szövege kicsit nehezen érthető és többen hiányolták a rövid összefoglalót az eredményekről. Az anyagot a honlapon nem helyeztük el, mert alapvetően belső munkanyagnak készült.
1.2 Adatbázis készítése a helyi közhatalom képviselőinek civil szerepvállalásáról	Szeptember	Címlista összeállítása	Összeállítottuk a 119 legfontosabb közéleti szereplő (helyi és területi képviselők, bírók, ügyészek, média szereplők, kamara elnökök, díszpolgárok, és sportolók stb.) nevét, címét és titulusát tartalmazó listát. A listát később pontosítottuk a civil mentorok javaslatára
	Október	Adatlap, kérdőív szerkesztése és postázása	A közéleti szereplők számára adatlapot készítettünk a civil szervezeti tagságukról (nem anonim) a majdani nyilvános adatbázis számára, és egy anonim attitűd kérdőívet küldtünk ki nekik.
	November-december	Érkeztetés, motivációs telefonok, buzdító levél küldése	Megadott határidőre nagyon kevés nyilatkozat érkezett vissza (6) ezért mindenkit körbetelefontunk és ismét kiküldtük a kérdőívet és a nyilatkozatot. A hónap végére 21 közéleti szereplő civil-nyilatkozata került regisztrálásra (18 százalék).
	Május	Lista pontosítása, ismétlő levelek küldése faxon és mailben	A korábban összeállított a 119 legfontosabb közéleti szereplő listáját 109 főre szűkítettük és a civil mentorok javaslatára és ismételtelen elfaxoltuk valamint e-mailben elküldtük mindenkinek a nyilatkozatot. Az érkezett nyilatkozatokat folyamatosan töltöttük fel a http://www.echoinn.hu/index.php?pg=menu_100 címre a program honlapjára.
	Június	Városházi konfliktus a lista miatt, tiltakozó kör e-mail küldése	A listán feltűnő, hogy az önkormányzati képviselők milyen alacsony arányban nyilatkoztak. Informális beszélgetéseken tudomásunkra jutott, hogy az egyik frakció vezetője aki egyben a város egyik legfontosabb vezetője is „letiltotta” a képviselőket, hogy visszaküldjék nekünk a nyilatkozatot. Ezt a szervezet nevében szóvá tettük, tiltakozó levelet írtunk. Ennek hatására néhány képviselői nyilatkozat érkezett ugyan, de a többség tartotta magát a frakció-fegyelemhez.
	Július	Adatgyűjtés lezárása	Összesen 109 személy került a listára, ebből a projekt zárásig 39 érvényes nyilatkozat érkezett, a többiek háromszori kérésre sem válaszoltak. A lista a választásokra való tekintettel írott sajtóban nem jelent meg, korábban úgy tervezetük, hogy a listát teljes terjedelmében leközzöljük a városi lapban. Ettől a lapot kiadó önkormányzat is elzárkózott.
1.3 Helyi demokrácia értékelés modellje	November	Lakossági véleményfeltárás	A helyi demokrácia értékelési modelljének kidolgozásához szükséges volt tudni, hogyan vélekednek a lakosok a helyi demokráciáról. Mivel erre korábban nem gondoltunk, saját forrásból finanszíroztunk egy 500 fős feltáró reprezentatív lakossági kutatást ebben a témában. A kutatás sok vitát váltott ki, a helyi önkormányzat nyomást akart gyakorolni ránk, hogy ne készüljön ilyen kutatás. Már önmagában ez is elég sok mindent elárul a helyi demokrácia problémáiról. Az elkészült gyorsjelentést decemberben sajtóanyag formájában publikáltuk, de alapvetően a tavaszi képzés

			tananyagához illetve a helyi demokrácia értékelési modelljének (Helyi Demokrácia Audit) eszközeinek fejlesztéséhez használtuk fel.
	November	Tanulói kérdőíves modul fejlesztése és tesztelése	A helyi demokrácia értékelési modelljének részeként az Echo Survey Institute szakembereinek közreműködésével kidolgozásra került a Helyi Demokrácia Audit első beépülő modulja, mely a tanulók iskolai demokráciával kapcsolatos attitűdjeit hivatott mérni valamint a demokrácia felfogásukat tanulmányozza. A modul szervesen épít a korábban több egyetem és az Echo összefogásában kidolgozott „Iskola és társadalom” kutatási program kérdőívére, annak rövidített és helyi viszonyokra adaptált változata került éles tesztelésre is a program során.
	November	Tanulói kérdőíves modul tesztelése	Az Echo Innovációs Műhely önkéntesei és a kortárs segítők az iskolákban kitöltették a kérdőívet, az adatfeldolgozást már az Intézet végezte a modul tesztelésének részeként. Novemberben megszületett a Helyi Demokrácia Audit (HDA) 1. jelentése.
	Március	2-4 modul fejlesztése	A helyi demokrácia értékelési modelljének részeként az Echo Survey Institute szakembereinek közreműködésével kidolgozásra került a Helyi Demokrácia Audit 2-4 beépülő moduljának alapjai.
	Március	HDA 1. jelentés Nyilvánosságra hozatala	A hónap során, a Civil Híd rendezvényünkön bejelentettük, hogy elkészült a HDA 1. jelentése mely fel fog kerülni az internetre is.
	Március	Participációs modul fejlesztése	A helyi demokrácia értékelési modelljének részeként az Echo Survey Institute szakembereinek közreműködésével véglegesítésre került a Helyi Demokrácia Audit második beépülő modulja, mely a fehérvári lakosok közéleti participációját vizsgálja a korábbi évek és az ideai választások részvételi aránya alapján részletes területi szempontok alapján. Kialakításra került egy adatbázis forma, valamint egy kérdőív is.
	Április-Május	Participációs modul tesztelése HDA 2. jelentés nyilvánosságra hozatala	A választások lebonyolítása után lehetőség nyílt azonnal élesben is tesztelni a modult. Civil szervezetek részvételével kódoltuk a választási részvételi arányokat szavazóköri szinten a 2006-os és a 2002-es választásokra egyaránt és ezek elemzésével kaptunk képet a lakosok participációs intenzitásáról, illetve annak alakulásáról. Májusban megszületett a Helyi Demokrácia Audit (HDA) 2. jelentése, ez is felkerült az internetre a program weboldalára.
	Május	Lakossági modulok véglegesítése	A helyi demokrácia értékelési modelljének részeként az Echo Survey Institute szakembereinek közreműködésével véglegesítésre került a Helyi Demokrácia Audit harmadik és negyedik beépülő modulja, mely a fehérvári lakosok demokratikus intézményekbe vetett bizalmát, közéleti érdeklődését, civil kapcsolatát, valamint a közéleti szereplők demokrácia felfogását hivatott mérni, tesztelni.
	Június	Lakossági modulok tesztelése HDA 3. jelentés nyilvánosságra hozatala	A hónap során tesztelésre került helyi demokrácia értékelési modelljének lakossági modulja egy telefonos kutatásban, mely az emberek demokrácia felfogásáról adott képet. A kutatást a Szurikáta képzésen résztvevők saját kezűleg végezték el, az adatelemzéseket már vezető szociológus irányította az Intézet részéről. Júniusban megszületett a Helyi Demokrácia Audit (HDA) 3. jelentése, ez is felkerült az internetre a program weboldalára.
	Június	Angol nyelvű szakkönyvek vásárlása	Megérkezett az Egyesület Államokban beszerzett szakkönyvek, melyek között újabb módszertani és régebbi elméleti munkák egyaránt vannak. A könyveket egy

			magánszemély (kinti professzor, volt kollégánk) szerezte be, majd a program tőle vásárolta meg, mert tengerentúlra csak nagyon drágán, a keretét jóval túllépve szállították volna a könyveket. A könyvek a program után az nyilvános Echo Kézikönyvtárba kerülnek.
	Július	HDA 4. jelentés nyilvánosságra hozatala	A hónap során éles tesztelésre került helyi demokrácia értékelési modelljének személyes modulja egy részletes kérdőíves kutatásban, mely az emberek településhez való viszonyát, civil aktivitását és közéleti preferenciáit mérte. Júliusban megszületett a Helyi Demokrácia Audit (HDA) 4. jelentése, ez is felkerült az internetre a program weboldalára.
	Július	1. CD kiadása	A program végén az elméleti alapozó tanulmányt és a négy Helyi Demokrácia Audit tanulmányt egy közös CD-n adtuk közre „Helyi Demokrácia Audit Székesfehérvár Jelentések 2005-2006” címmel a városi civil szervezetek és a Szurikáta képzésen résztvevő lakosok körében szétosztva.
	Július	2. CD kiadása	A helyi demokrácia civil monitorának módszertani leírását egy másik CD-n adtuk közre, „Civil monitor kérdőívek” címmel a városi civil szervezetek és a Szurikáta képzésen résztvevő lakosok körében szétosztva.
1.4 szakfordítás	December	IJURR cikk szakfordítása	2005-ben jelent meg "The Post-Socialist Growth Machine: The Case of Hungary", címmel az International Journal of Urban and Regional Research folyóiratban egy tanulmány amely Székesfehérvár és Veszprém helyi elitjének működését és viszonyrendszerét taglalja. A cikk magyar nyelvű fordítását elkészítettük, de még nem lektoráltattuk. A szerzők hozzájárultak a megjelentetéséhez is.
		Deliberative polling módszertani anyag fordítása	A deliberative poll módszerét az Egyesült Államokban került kidolgozásra. Az alapötlet két felismerésből ered. Egyrészt, a társadalomtudományok mára túlságosan elszakadtak tárgyuktól; a felhalmozott tudást nem képesek úgy közvetíteni, hogy az az emberek hasznára is váljon. Másrészt, a demokrácia túlon túl közvetetté vált; szinte csak a választási részvételre korlátozódik, az embereknek nincsen elég információjuk a közügyekről, és az intézésükbe is csekély a beleszólásuk. Ezért találták ki ezt a projektet, amelyben a tudomány, a társadalmi nyilvánosság és a média találkozik. A deliberative poll felméri a véleményeket, majd lehetőséget ad a válaszolóknak arra, hogy összegyűljenek és vitatkozzanak, ha pedig információkra van szükségük, abban is segít. A folyamat végén újra megkérdezi az emberek véleményét ugyanarról. Ilyenkor rendre kiderül, hogy az új ismeretek és a vita hatására megváltoznak a vélemények.
	Február	Civil részvétel, média és gazdasági helyzet módszertani anyag fordítása	MONITOR Social Research Institution and Methodology Centre által publikált Monitoring analysis of civic participation, local publicity, and economy system (1998) kutatási jelentés került lefordítása a program számára. Az anyag a lakossági kutatásokhoz használatos demokrácia értékelő módszer miatt volt érdekes. A kutatási dimenziókat beépítettük a Phare program során kifejlesztett civil értékelő modell kérdőívébe valamint a Helyi Demokrácia Audit 3. (júniusi) és 4. (júliusi) jelentésében már mi magunk is teszteltük.
	Április	Erőtélemzés szakfordítása	Az Egyesült Államok fejlesztési hivatala 2000-ig jelen volt Magyarországon is demokrácia és helyi községszolgálatok fejlesztési projektjével. Ennek részeként készült el az USAID/ICMA: Hungarian democracy - Analysis of the field

			of force of economy and society (1999) jelentés, melyet magyar nyelvre fordítottunk le. Az anyag elsősorban a helyi település vezetők számára szolgálhat hasznos információval az erőteranalízis módszerének ismertetése miatt, a képzési modulban végül kevésbé tudtuk használni.
	Május	Belső lektorálás	A fordított anyagokat a programban résztvevő partnerszervezet, az Echo Innovációs Műhely nemzetközi tudományszervezőjével és a Kansas State University egyik magyar, de kint élő tanárával néztük át. Javasataink alapján a végső szöveg csiszolódott.
	Május	Összegzés	Összesítettük a szakfordításokat és közös kéziratba szerkesztettük a hónap során. A teljes terjedelem 136 oldal lett, az eredetileg tervezett 150 helyett. Az eltérés az angol és a magyar szövegek nyelvi struktúrája valamint a táblázatok tördelése miatt alakult így, a minimális változás ellenére tartalmilag nem sérült az anyag. Miután az anyag túl hosszú lett így is, készült egy rövidebb 32 oldalas rezümé is, melyet a júniusi képzésen résztvevőknek osztottunk ki. Az első tanulmány (a deliberatív technikákról) pedig teljes terjedelmében bekerült a képzésen résztvevők módszertani kiadványába.
2.5 kézikönyv a civil kontrollról	Március	Tartalmi egyeztetés	Az elérhető hazai és nemzetközi szakirodalomból válogattunk össze számos tanulmányt a helyi demokrácia fejlesztéséről és a civil társadalmi kontroll fontosságáról. Sajnos a legjobb tanulmányok angol nyelven vannak, így úgy döntöttünk, hogy két kiadványt készítünk az egy helyett és oktatási segédletként fogjuk elsősorban hasznosítani.
	Április	Tördelés, szerkesztés	A Helyi Demokrácia Audit módszertanáról szóló angol nyelvű nemzetközi szakirodalmi válogatás szerkesztése, tördelése eredményeként 101 oldalas A4 formátumú kiadvány kézírata állt elő 6 rangos tanulmányt tartalmazva.
	Május	Tördelés, szerkesztés	A részvételi demokrácia technikáiról szóló magyar nyelvű anyag válogatásánál a praktikus, gyakorlati szempontokat tartottuk szem előtt, mert elsősorban a Szurikáta képzés kiegészítéseként oktatási segédletként tervezetük felhasználni. A kiadvány tartalmazza a deliberatív szakfordítás anyagát és módszertani tudnivalókat egyaránt. A munka eredményeként 86 oldalas A4 formátumú kiadvány kézírata állt elő.
	Június	Nyomtatás	Módszertani kézikönyvek, segédletek (tanulmánykötet) a civil kontrollról és deliberatív technikáktól a helyi civil szervezeteknek összesen 200 példányban kerültek sokszorosításra. Az eredet terv terv B5-ös méret, 60-70 oldal, 300 pld lett volna, ehhez képest két anyag készült el, nagyobb méretben, hosszabb terjedelemben, de egy kicsit alacsonyabb tényleges példányszámmal. A kiadványt a Szurikáta képzésen résztvevőknek és a CISZ tagszervezeti közül az érdeklődőknek juttattuk el.
	Július	3. CD kiadása	Mivel nagyon sok hasznos elméleti és gyakorlati tanulmány nem fért bele a papír alapú kiadványba, erősen szelektálni kellett, úgy döntöttünk, hogy bár korábban nem volt a programba betervezve, de kiadunk egy harmadik CD-t is a válogatott elméleti és módszertani tanulmányokkal a helyi demokráciáról. A CD 80 pld-ban jelent meg és ebből 60-at osztottunk szét.
2.6 Képzések szervezése – „Szurikáta”	Április- Május	Tematika kidolgozás	Meghatároztuk a civil szervezeti képzés tematikáját és pontosított célját, időtervét. Ennek megfelelően a képzés célja végső soron a fehérvári civil társadalom

			<p>alkalmassá tétele arra, hogy az önkormányzati döntéseket és különösen a döntéshozatali mechanizmusokat a helyi társadalom számára átláthatóvá tegye és valós társadalmi kontrollt alkothasson, hiszen e nélkül nem beszélhetünk helyi demokráciáról. A képzésen résztvevők számát 40 főben maximalizáltuk optimálisan 4 csoportban 10 fővel zajlik a képzés.</p> <p>Egyszerű ám hatékony technikákkal szeretnénk volna megismertetni a civil kollégákat pécsi, budapesti egyetemi oktatók és országos hírű civil szervezetek szakembereinek közreműködésével.</p>
	Május-június	Résztvevők toborzása Csoportkialakítás	<p>A város civil szervezeteinek 150 levelet küldtünk ki, a felhívást és a jelentkezési lapot elhelyeztük a városi civil portálokon és levelező listákon. Első körben 21 szervezettől érkeztek jelentkezési lapok. A képzési programra első körben jelentkezőknek négy „munkacsoportba” kellett jelentkezniük, s a képzés során közös plenáris előadások és a speciális csoportmunkák zajlottak az alábbi csoportbontásban:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Civil érdekegyeztetés fejlesztése 2. A részvételi demokrácia technikái 3. Deliberative Polling 4. A helyi demokrácia civil értékelési modellje <p>A csoportokat eredetileg a jelentkező szervezetek típusa szerint terveztük bontani, de szakmailag sokkal eredményesebb lett az általunk végül is alkalmazott tematikus bontás.</p> <p>A jelentkezők között sajnos önkormányzati intézmények, képviselők nem voltak, néhány magánszemély és önkéntes vett részt a civil szervezetek delegáltjain túl rajtuk. Általános tapasztalat volt, hogy a képzésen egy szervezetet többen (két fő) is képviseltek.</p>
	Június	Elméleti képzés lebonyolítása	<p>Képzéseket úgy tervezettük, hogy 4 alkalommal, alkalmanként kb. 10-12 szervezet képviselőjével zajlanak majd, 30-30 órában. Az első képzésen 13, a másodikon 11, a harmadikon 8, a negyediken pedig 6 fő vett részt, így átlagosan 9 fővel zajlott a képzési program a tervezett 10-12 fő helyett.</p> <p>Az elméleti előadásokra 16 órában került sor plenáris előadások formájában a Barátság házában az alábbiak szerint:</p> <p>2006.06.06., 14-18 óra - Alternatív nyilvánosság szervezés, Radetzky András egyetemi oktató (PTE) előadása</p> <p>2006.06.07. 14-18 óra - Civil szervezetek szerepe a helyi demokratikus deficit csökkentésében, Dr. Kákai László, politológus (PTE)</p> <p>2006.06.08. 14-18 óra - Konszenzuseresés a részvételi demokráciában – a deliberative polling módszere Jerzy Celichowski, (Open Society Institute)</p> <p>2006.06.09. 14-18 óra - A civil kontroll alkotmányos és jogi alapjai (a TASZ volt egyeztetve, de lemondta így vitát szerveztünk helyette)</p>
	Június	Gyakorlati képzés lebonyolítása	<p>A gyakorlati képzésre 14 órában került sor az Echo Network tárgyalóban:</p> <p>Deliberative Polling. - Domokos Tamás, Szanyi Ágnes (Echo Survey) 2006.06.10. és 13.</p> <p>A helyi demokrácia civil értékelési modellje - Ruff Tamás,</p>

			<p>Mahler Balázs (Echo Survey) 2006.06.10. és 13. Civil érdekegyeztetés fejlesztése, Bárdos Ferenc, (Életfa Egyesület) Kovács György (Proháló) és Bakos István 2006.06.14. és 17.</p> <p>A részvételi demokrácia technikái – érdeklődés hiányában (összesen 6 fő jött el) rá vitát szerveztünk, Bakos István vezette</p> <p>A meleg étkezést a vállalkozó a képzés helyszínén oldotta meg, felszolgálóval települt ki az oktatási központba.</p> <p>A képzés összességében a vártnál kisebb érdeklődés mellett zajlott, az egyes csoportok tagjai között átfedés is akadt. Azon résztvevők száma, akik rendszeresen részt is vettek a képzési programban (legalább 70 százalékos részvétel) 8 fő volt, a későbbiekben ők aktívan be is kapcsolódtak a Helyi Demokrácia Audit programba önkéntesként.</p>
2.7 Esetmunka civil mentorokkal	Szeptember	2004/2005 évi CMP áttekintése	<p>A városban 2004-ben a SZÉNA/SZITI/ECHO konzorcium, 2005-ben a SZÉNA egyesület működtetett civil mentor hálózatot pályázati tanácsadásra, önkormányzati finanszírozással. A 2004 évi CMP statisztikákat néztük át, kiderült, hogy a program csak egy nagyon szűk kört érintett, 2005-ben pedig már csak álprogramként futott. Egy workshop keretében javaslatokat gyűjtöttünk az új civil mentor és facilitátor munka koncepciójához és személyeihez.</p>
	Október	Mentorok kiválasztása	<p>A beérkezett civil javaslatok alapján 5 fővel beszélgettünk el arról, hogyan is képzeljük a civil szervezetek közötti mentor munkát. Végül három főt: Kovács György, Farnady Judit és Kriston Renáta mellett döntöttünk eddigi civil munkájuk alapján.</p>
	November	Mentorált szervezetek kiválasztása	<p>A három mentor összeállított egy listát azon nagy civil szervezetekről, amelyeknél civil mentori munkát vállalnának. A lista 16 szervezetet tartalmaz, ebből kell majd kiválasztani 9-et személyes felkeresések után.</p>
	December	Mentorált szervezetek véglegesítése	<p>A három mentor kiválasztotta a 3-3 mentorált civil szervezetét. Ezek a SZÉNA, a Hangosztás Ifjúsági Egyesület, a Gaja Környezetvédelmi Egyesület, a Bőrgyár Kulturális Egyesület, a Civil Érdekegyeztető Fórum, a Fogyasztóvédelmi Egyesület, a Zöld Alma Egészségfejlesztő Alapítvány, a SZITI Szociális Egyesület és a Lárke Látássérült Egyesület lettek.</p>
	Január	Beszerzés	<p>Civil mentorok irodájának meghatározása, felszerelésére történtek lépések, a végleges helyszín a Barátság Házában lett kialakítva.</p>
	Március		<p>Civil mentorok irodájának kialakítása, bútorok beszerzése, bérleti szerződés megkötése</p>
	Április	Formanyomtatványok készítése	<p>A Civil mentorok feladata, hogy a mentorált szervezetek kidolgozzanak olyan projekt terveket, amelyek széles civil összefogáson alapulnak és igazodnak a közösségi kezdeményezések módszertanához. A munkájukról Mentori naplót is vezetniük kell. A facilitátoroknak egy egyszerűbb excel fájlban kell nyilvántartani, hogy melyik hozzájuk forduló szervezetnél milyen tanácsot adtak, miben segítettek.</p>
	Április	Civil Mentorok és Facilitátorok munkába állása	<p>Megállapodás a Civil mentorokkal (3 fő) és a facilitátorokkal (2 fő). Önálló munkavégzés keretén belül – egyéni ütemüknek megfelelően tartják a kapcsolatot a civil szervezetekkel.</p>
	Május-július	Projekt kidolgozási időszak	<p>A projekt kidolgozási időszak alatt összesen 6 projekt-terv kerül kidolgozásra a mentorált civil szervezeteknél.</p>

			<p>Időközben a szervezetek horizontja tágult és több projekt nem csak a városban, hanem térségben kezdett el gondolkodni. Az elkészült projekt-tervek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Épkézláb –fej szabadidőpark létrehozása és működése 2. Védjük, óvjuk értékeinket! A Fehérvár és a Velencei-tó körüli települések értékmező projektje 3. „Együtt a csellengőkért!” Utcagyerek program 4. Halihó, itt élni jó! – rendezvények 5. Kell egy hely, avagy a Börgyár projekt 6. „Tavi Tündér” Térségfejlesztő Projekt Fehérvár és Velence környékén <p>A projekt tervek eltérő színvonalon valósultak meg, azok a szervezetek, amelyek a mentori munka mellett a Szurikáta képzési programban is részt vettek érezhetően erősebb módszertani eszköztárral álltak a munkához, eredményesebbek voltak.</p>
3.8 Internetes oldal	Január	Tervezés	<p>A www.echosurvey.hu alatt ideiglenes tájékoztató anyag került elhelyezésre „SZURIKÁTA” név alatt, ami a program fantázia neve lett.</p> <p>Ezzel párhuzamosan meghatározásra kerültek az almenük.</p>
	Március	Feltöltés	<p>A program honlapja a www.echoinn.hu alatt, a Szurikáta programként érhető el az alábbi almenükkel: „hely demokrácia audit”, „közéleti szereplők a civil szervezetekben”, civil mentor program”, Civil Híd”, „módszertani képzés”.</p> <p>Ezek mellett a képzési anyagoknak egy képzési dokumentumtárban biztosítottunk helyet, valamint a program legfontosabb modulját, a HDA jelentéseket külön boxban is szerepeltettük. A program honlapját közvetlenül el lehet érni a www.cisz.hu oldalról is.</p>
	Április-július	Karbantartás	<p>Folyamatosan kerülnek fel az anyagok, HDA jelentések, felhívások, a képzéseken elhangzott legfontosabb prezentációk valamint frissül a közéleti szereplők civil szerepvállalását bemutató lista is.</p>
3.9 Nyilvánosság klubok	Január	Sajtótájékoztató	<p>Január 18-án sajtótájékoztatót szerveztünk ahol bemutattuk a Phare pályázati programot és bevezettük a köztudatba a „SZURIKÁTA” fantázia nevet.</p>
	Január	Rádióbeszélgetés	<p>A Vörösmarty Rádióban stúdióbeszélgetésen vettünk részt a programmal kapcsolatos kérdésekről</p>
	Február	Nyilvánosság klub szervezése „Civil Híd” néven	<p>A helyi nyilvánosság klub előkészítésként „Civil Híd” címmel fórumorozatot indítottunk február 1-én. A Civil Híd fórumorozat minden hónap első szerdáján megismétlődik, a második alkalom március 1-én volt. A téma: Önkormányzat és civil kapcsolatok, Helyszín: Városháza. Résztvevők száma kb. 30 fő Vendég: Helyi politikusok, szakértők</p>
	Március	Civil Híd	<p>2006. március 1. (szerda) 16.30 óra, Téma: Civil kommunikáció – civil szervezetek és a helyi média kapcsolata Vendég: Helyi újságírók Helyszín: Viktória Rehabilitációs Központ Résztvevők száma kb. 15 fő</p>
	Április	Civil Híd	<p>2006. április 5. (szerda) 16.30-18.30-ig Téma: A civil szféra és a gazdasági szféra kapcsolata Székesfehérváron Vendég: Gazdasági kamara elnöke Helyszín: Viktória Rehabilitációs Központ Résztvevők száma kb. 20 fő</p>
	Május	Civil Híd	<p>2006. május 24. (szerda) 16.30 -18.30-ig.</p>

			Téma: lobizzás Vendég: a Schiller Nemzetközi Akadémia Helyszín: Echo Network képzési terem Résztevők száma kb. 10 fő
	Június	Civil Híd	2006. június 12. 16.30 -18.30-ig. Téma : Civil foglalkoztatás Vendég: OFA, helyi foglalkoztatási célú civilek Helyszín: Barátság Háza - CISZ Résztevők száma kb. 15 fő
	Július	Civil Híd	2006. július 5. Téma: Helyi demokrácia audit Vendég: politológus és szociológus Helyszín: Echo Network képzési terem Résztevők száma kb. 10 fő
	Július	PR cikk	A HDA hasznosságáról és lényegéről PR cikket írtunk profi újságíróval, mely cikket elküldtük a lapoknak és közzé tettük a városi on-line médiában
3.10 Közéleti 11. felkérése	Május	Jelölt állítás meghirdetése	A program honlapján és levelező listákon meghirdettük, hogy magánszemélyek és civil szervezetek jelöljenek közéleti szereplőket a programhoz kapcsolódó társadalmi zsűribe.
	Június	Az alprogram törlése	Júniusig mindössze jól ismert politikai szervezethez kötődő jelölések érkeztek, azok is csak elvétve. Mivel féltő volt nem a civil szervezetek hanem a politikai tömörülések használják ki ezt a lehetőséget mert időközben elindult az őszi önkormányzati választási kampány s a Civil Mecénás díjat is érezhetően fel akarták használni a politikai szereplők kampány célokra, a projekt irányító testület úgy döntött, hogy ezt a programelemet nem viszi tovább és visszavonja a jelölési folyamatot.
3.11 Belső értékelő workshop	Július	Workshop előkészítése	A projekt értékelő workshop előtt a program vezetői áttekintették az eddig megvalósult elemeket, végigolvasták a helyi demokrácia audit 1-3. jelentéseit.
	Július	Workshop	Július 20-án a civil mentorok az Echo Survey Insitute képviselői és a programirányító testület tagjai záró workshopon áttekintették a megvalósult elemeket. Itt került ismertetésre először a HDA 4. jelentése is, amely ezután felkerült az internetre is.

5. VÁLTOZÁSOK / VÁLTOZTATÁSOK AZ EREDETI PROJEKT TERVHEZ KÉPEST

- A fordítandó szakirodalom részben változott, ennek kettős oka volt, egyrészt a pályázat készítése óta is jelentek meg fontos munkák, másrészt a szakirodalomba való elmélyedés során olyan munkák is látókörünkbe kerültek, amelyek korábban nem és módszertani szempontból fontosabbak, mint amit eredetileg terveztünk.
- A helyi demokrácia civil értékelési modellje részprogram indítása jelentős csúszással indult a közbeszerzési eljárás miatt. A közbeszerzési tenderre benyújtott pályázatok közül egyiket sem tudtuk győztesnek kihirdetni decemberben, így az eljárás eredménytelen volt. A megismételt közbeszerzési eljárást januárra terveztük, ám időközben változtak (emelkedtek) a közbeszerzési értékhatárok, így elhárult az akadály az egyszerűsített eljárás elől. Február során begyűjtöttük az ajánlatokat. Ez a csúszás ki fog hatni a képzési modul és a negyedéves jelentés készítésének ütemtervére is és a módszertani kézikönyv megjelentetésére is. A változás a program eredeti céljait nem érinti.

- A programnak adtunk egy rövidebb, fantázia nevet is, hogy a helyi közvélemény számára jobban, könnyebben beazonosítható és „eladható” legyen: „SZURIKÁTA”
- Eredetileg nem terveztünk egy önálló lakossági kutatást, de a meglévő információk elégtelen volta miatt úgy döntöttünk szükséges készíteni egy ilyen vizsgálatot is. Ezt tekintjük a helyi demokrácia audit megalapozó információs forrásának.
- A képzésen eredetileg a csoportbontást a jelentkező szervezetek mérete, profilja szerint terveztük és minden csoportban azonos tematikával képzeltük az oktatását. A program során ezen módosítottunk és a tematikus csoportokat alkottunk a gyakorlati foglalkozásoknál. Ezzel jelentősen javult a képzés szakmaisága, speciális előadókat tudtunk a programba integrálni és a célcsoport személyes igényihez is jobban tudott alkalmazkodni a gyakorlati képzés.
- A program tervezésekor úgy képzeltük, hogy a három civil mentor mellett több civil facilitátor is dologzik majd (4-5), de az alacsonyra tervezett óraszám miatt (ami az elszámolás alapja volt) összesen 2 fő facilitátort bízunk meg, tanácsadói, segítői munkával.
- A közéleti szereplők civil nyilatkozatai közül az eredetileg tervezettnél kevesebb érkezett vissza, e mögött politikai okok húzódnak meg. Önmagában a „letiltás” ténye is igazolja Phare programunk rendkívüli aktualitását.
- A közéleti 11. társadalmi zsűri megválasztását a közlegő helyhatósági választásokra tekintettel kivettük a programból, meghirdetése után visszavontuk a jelölést. A program sikerét ennek az elemnek az elhagyása érdemben nem befolyásolta, a legfontosabb elemek, úgymint a helyi demokrácia auditok, a képzés, a módszertani anyagok fejlesztése és a nyilvánosság klubok szervezése (ez utóbbi civil híd néven), civil mentori munka sikeresen megvalósultak.
- A képzés során az egyik képzési napon a felkért előadó az utolsó pillanatban lemondta a részvételt, így az előadásai helyett egy rögtönzött vitát szerveztünk azoknak, akik végül is ott maradtak.
- A programba tervezett egy B5-ös kiadvány helyett, két A4-es szakmai anyagot adtunk közre, egy magyar és egy angol nyelvű válogatást a szakirodalomból. A példányszám ennek megfelelően alacsonyabb lett (200 a 300 helyett), ugyanakkor a terjedelem nagyobb lett (összesen közel 200 oldal) a 60-70 helyett.
- Mivel nagyon sok hasznos elméleti és gyakorlati tanulmány nem fért bele a papír alapú kiadványba, erősen szelektálni kellett, úgy döntöttünk, hogy bár korábban nem volt a programba betervezve, de kiadunk egy harmadik CD-t is a válogatott elméleti és módszertani tanulmányokkal a helyi demokráciáról. Ennek költségét teljes egészében saját forrásból fedeztük.
- Az eredeti elképzelés szerint a Helyi Demokrácia Audit programot a program végeztével teljes egészében „amatőr” civil szervezeteknek kellene végezni. Ez a koncepció annyiban módosult, hogy a civil szervezetek aktív közreműködése mellett értékelő szakember vezetésével célszerű a helyi demokráciát értékelni, ugyanis ennek nemzetközileg is jegyzett szakirodalma, széles, megalapozott eszköztára van, melynek alkalmazása igényi a szakértői konzultációt, felügyeletet.

6. BESZÁMOLÓ A BESZERZÉSEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

(Sorolják fel a beszerzés típusát, összegét, az alkalmazott eljárást és a szerződés végrehajtását.)

A beszerzések a pályázat és támogatási szerződés mellékletét képező költségvetési függelék szerint történtek.

Beszerzés típusa	Beszerzés összege	Eljárás	Végrehajtása
Nyomdai és grafikai szolgáltatások	Bruttó 1.182.000 HUF	Ajánlatkéréssel	Igazolva
HDA modulok és workshop, kérdőíves értékelés, összegző tanulmány	Bruttó 2.452.491 HUF	Ajánlatkéréssel	Igazolva
Szakfordítás	Bruttó 1.860.269 HUF	Ajánlatkéréssel	Igazolva

Szakkönyvek	Bruttó 36.754 HUF	-	Igazolva
Irodabútor	Bruttó 389.000 HUF	-	Igazolva
Nyomtató	Bruttó 99.600 HUF	-	Igazolva

7. FÜGGELÉKEK, amelyek lényegesek a projekt végrehajtásához:

1. Helyi Demokrácia Audit Jelentések 2005-2006 CD
2. Válogatott elméleti és módszertani tanulmányok a helyi demokráciáról CD
3. Helyi Demokrácia Audit Civil Monitor Kérdőívek – módszertani CD
4. Sajtótájékoztató meghívó, összefoglaló, képek, prezentációs anyag
5. Helyi Demokrácia Audit 1. jelentés – 2005. november
6. Helyi Demokrácia Audit 2. jelentés – 2006 - május
7. Helyi Demokrácia Audit 3. jelentés – 2006 - június
8. Helyi Demokrácia Audit 4. jelentés – 2006 – július
9. Szurikáta képzés jelentkezési lapok, jelenléti ívek
10. Szurikáta képzés prezentációs anyagok
11. Lista a közéleti szereplők civil szerepvállalásáról
12. Válogatás a helyi demokrácia nemzetközi szakirodalmából – kiadvány,
13. A részvételi demokrácia technikái – kiadvány, képzési segédlet
14. Civil mentor programban készült projektervek tervező adatlapjai
15. Civil Mentor program Mentori Naplók
16. Civil Hid – nyilvánosság klubok leírása, bemutatása
17. Szakfordítások

Székesfehérvár, 2006. szeptember 27.

Zugor Zsuzsanna
programvezető